

Sygn. akt **XXVI GCo 104/20**

Dnia 15 czerwca 2020 r.

POSTANOWIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący – **sędzia Bartosz Jakub Janicki**

po rozpoznaniu 15 czerwca 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z **wniosku (...) S.A. z siedzibą w G.**

z udziałem Bank (...) S.A z siedzibą w W. oraz (...) sp. z o.o. z siedzibą w K.

o udzielenie zabezpieczenia

postanawia:

oddalić wniosek.

sędzia Bartosz Jakub Janicki

Sygn. akt XXVI GCo 104/20

UZASADNIENIE

postanowienia z 15 czerwca 2020 r.

Wnioskiem datowanym na 1 czerwca 2020 r. uprawniona - (...) spółka akcyjna z siedzibą w G., wniosła o udzielenie zabezpieczenia, przed wszczęciem postępowania, roszczeń niepieniężnych:

1. przeciwko Bankowi (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. (obowiązana ad1), o nakazanie na podstawie art. 439 k.c. podjęcia działań niezbędnych do odwrócenia grożącego uprawnionej niebezpieczeństwa poprzez zakazanie dokonywania jakichkolwiek wypłat z tytułu gwarancji bankowej nr (...) z 20 marca 2013 r., która to gwarancja została udzielona przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w wykonaniu umowy kredytu nr (...) zawartej 13 sierpnia 2004 r. między uprawnioną a Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W.;
2. przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W. oraz (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. (obowiązana ad2), o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c., że nie istnieje możliwość realizacji przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., jakichkolwiek wypłat z tytułu gwarancji bankowej nr (...) z 20 marca 2013 r., która to gwarancja została udzielona przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w wykonaniu umowy kredytu nr (...) zawartej 13 sierpnia 2004 r. między uprawnioną a Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W.;

poprzez unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania (aż do jego prawomocnego zakończenia) z powództwa uprawnionej przeciwko obowiązanej ad1 oraz obowiązanej ad2, polegające na:

- a) zakazaniu Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W., na czas trwania postępowania z powództwa uprawnionej przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą w (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., dokonywania jakichkolwiek wypłat z tytułu gwarancji bankowej nr (...) z 20 marca 2013 r., która to gwarancja została udzielona przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w

wykonaniu umowy kredytu nr (...) zawartej 13 sierpnia 2004 r. między uprawnioną a Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W.;

b) zakazaniu (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. przyjmowania w jakiejkolwiek formie bezpośrednio lub za pośrednictwem pełnomocnika lub innego przedstawiciela jakichkolwiek świadczeń pieniężnych od Banku (...) S.A. z siedzibą w W. z tytułu gwarancji bankowej nr (...) z 20 marca 2013 r., która to gwarancja została udzielona przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w wykonaniu umowy kredytu nr (...) zawartej 13 sierpnia 2004 r. między uprawnioną a Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W.;

a w wypadku gdyby do czasu udzielenia zabezpieczenia przez Sąd doszło do wypłaty przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. świadczenia z tytułu gwarancji bankowej nr (...) z 20 marca 2013 r., która to gwarancja została udzielona przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w wykonaniu umowy kredytu nr (...) zawartej 13 sierpnia 2004 r. między uprawnioną a Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W., poprzez unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania (aż do jego prawomocnego zakończenia) z powództwa uprawnionej przeciwko obowiązanej ad1 oraz obowiązanej ad2, polegające na:

c) nakazaniu (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., nie zwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania postanowienia Sądu o udzieleniu zabezpieczenia, dokonania zwrotu otrzymanego świadczenia w całości na rzecz Banku (...) S.A. z siedzibą w W. i nakazanie Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W. przyjęcie tegoż świadczenia. Uprawniona wniosła również o zasądzenie od obowiązanej Banku (...) S.A. z siedzibą w W. oraz obowiązanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. na rzecz uprawnionej kosztów postępowania wraz kosztami zastępstwa w postępowaniu zabezpieczającym według norm przepisanych.

W uzasadnieniu uprawniona podniosła, że 13 sierpnia 2004 r. zawarła z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę kredytu o linię wielocelową wielowalutową nr (...), która to umowa zawierała łącznie 21 aneksów. Na mocy tej umowy (...) była uprawniona do zlecenia Bankowi m.in. wystawiania gwarancji bankowych celem zabezpieczenia roszczeń osób trzecich, jakie mogą wynikać z umów zawartych z (...). Dalej uprawniona wskazała, że w wykonaniu umowy kredytu i wydanych na jej podstawie zleceń, Bank udzielił gwarancji bankowej wykonania umowy najmu nr (...) z 20 marca 2013 r., której beneficjentem jest (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., na kwotę 53.982,30 EUR (dalej - gwarancja). Gwarancja zabezpieczała należyte wykonanie umowy zawartej z (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., której przedmiotem był najem lokalu przeznaczonego na salon (...) w Centrum Handlowym (...) w K. o pow. 2000 m⁽²⁾. Uprawniona wyjaśniła, że z uwagi na pojawienie się pandemii COVID-19, w dniu 13 marca 2020 r., na podstawie art. 46 ust 2 i 4 ustawy z 5 grudnia 2008 r., o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, Minister Zdrowia wydał rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemiologicznego, a na podstawie §1 tego rozporządzenia, od dnia 14 marca 2020 r. do odwołania, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wprowadzono zakaz prowadzenia działalności handlowej w obiektach handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m⁽²⁾. Dalej uprawniona podniosła, że w związku z utrzymującym się zakazem handlu, uniemożliwiającym wykonanie Umowy oraz wobec faktu, że dalsza kontynuacja umowy utraciła znaczenie dla uprawnionej, gdyż nie była ona w stanie zrealizować celu zawarcia Umowy, na podstawie art. 495 §2 k.c., uprawniona odstąpiła od umowy, składając obowiązanej ad2 oświadczenie z 29 kwietnia 2020 r., o odstąpieniu od umowy najmu z uwagi na niemożliwość świadczenia. O powyższym uprawniona poinformowała Bank, wzywając jednocześnie do niedokonywania jakichkolwiek wypłat z tytułu gwarancji. Uprawniona dodała także, że obowiązana ad2 zakwestionowała skuteczność oświadczenia o odstąpieniu od umowy najmu, a pismem z 28 maja 2020 r., Bank poinformował uprawnioną, że w dniu 27 maja 2020 r., do banku wpłynęło wezwanie obowiązanej ad2 do zapłaty z Gwarancji.

Uprawniona uprawdopodobniając swoje roszczenie wskazała, że mając na uwadze powszechna wiedze co do wystąpienia pandemii COVID-19 i jej daleko idącego wpływu na obrót gospodarczy oraz powszechna wiedzę co do wprowadzenia zakazu handlu oraz znajomość po stronie Banku podstawowych przepisów prawa cywilnego, z których wynika wygaśnięcie – w okresie obowiązywania zakazu handlu – zobowiązań z umowy, zdaniem uprawnionej jest oczywistym, że w okresie zakazu handlu z umowy nie mogły powstać żadne zobowiązania uprawnionej, których

zaspokojenia z gwarancji obowiązana ad2 mogłaby domagać się od Banku. W konsekwencji, zdaniem uprawnionej zostały spełnione przesłanki uznania, że żądanie wypłaty z gwarancji bankowej ze strony obowiązanej ad2 stanowi nadużyciem prawa podmiotowego i z tego względu nie powinno zostać uwzględnione przez Bank. Ponadto uprawniona wskazała, że swoje żądanie wobec obowiązanej ad1 opiera na podstawie art. 439 k.c., gdyż w przypadku, w którym doszłoby do realizacji żądania obowiązanej ad2 dotyczącego wypłaty z gwarancji, uprawnionej grozi dotkliwa szkoda majątkowa. Uprawniona uzasadniając swoje roszczenie oparte na podstawie art. 189 k.p.c. wskazała, że posiada ona interes prawny w ustaleniu nieistnienia stosunku prawnego wynikającego ze zlecenia gwarancji bankowej, gdyż w niniejszym postępowaniu powstał stan niepewności co do tego, czy Bank spełni żądanie wypłaty z gwarancji, a także przesłanka definitywnej ochrony uprawnionej. Odnośnie zaś interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, uprawniona podniosła, że jedynie poprzez udzielenie zabezpieczenia w przedmiotowej sprawie można będzie zapobiec powstaniu roszczenia regresowego obowiązanej ad1 wobec uprawnionej z tytułu realizacji gwarancji bankowej, której obowiązek wykonania nie istniał (wniosek k. 3 – 21v).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek uprawnionej o zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 730 §1 i art. 730¹ k.p.c., strona może żądać udzielenia zabezpieczenia w każdej sprawie cywilnej, podlegającej rozpoznaniu przez sąd, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Zgodnie z treścią art. 730¹ §2 k.p.c., interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

W tym miejscu wskazać należy, że przedmiotem sprawy nie jest roszczenie pieniężne, zatem do jego zabezpieczenia ma zastosowanie art. 755 k.p.c., który nakazuje sądowi udzielić zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. Wreszcie przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd powinien kierować się ogólną dyrektywą postępowania zabezpieczającego wyrażoną w art. 730¹ §3 k.p.c.: powinien uwzględnić interesy stron w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązane go nie obciążać ponad potrzebę. Decydując o sposobie zabezpieczenia, sąd jest związany żądaniem wniosku (art. 738 k.p.c.).

Z treści wyżej cytowanych przepisów wynika, że warunkiem udzielenia zabezpieczenia roszczenia jest konieczność jednoczesnego spełnienia określonych w nim przesłanek, to jest uprawdopodobnienie roszczenia oraz wykazanie interesu prawnego. Uprawdopodobnienie jest słabszą formą od udowodnienia, bo sąd nie wymaga na tym etapie postępowania, niepodważalnych dowodów istnienia roszczenia. Jednak uprawdopodobnienie oznacza uzasadnienie zgłoszonych twierdzeń o istnieniu roszczenia, dające przekonanie o jego prawdopodobieństwie. Roszczenie jest zaś uprawdopodobnione, jeżeli prima facie istnieje znaczna szansa jego istnienia. Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia wiąże się z koniecznością uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Należy przy tym zaznaczyć, iż uprawdopodobnienie nie przesądza udowodnienia mogącego być podstawą do pozytywnego rozstrzygnięcia co do meritum sprawy. Istotą postępowania zabezpieczającego jest bowiem to, że sąd dokonuje jedynie pobieżnej (wstępnej) analizy dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego (postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 7 maja 2012 r., sygn. akt I ACz 782/12).

Na wstępie rozważań w niniejszej sprawie należało podkreślić, że sposób zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych wskazany we wniosku o udzielenie zabezpieczenia, dotyczy nie tylko strony uprawnionej do otrzymania sumy gwarancyjnej, tj. poprzez zakazanie przyjmowania sumy gwarancyjnej przez obowiązane ad2, ale dotyczy również podmiotu zobowiązanego do wypłacenia gwarancji, tj. Banku (...) S.A. z siedzibą w W., poprzez zakazanie wypłaty sumy gwarancyjnej. W konsekwencji wskazać należało, że tak skonstruowane roszczenia dotyczą bezpośrednio stosunku gwarancji, przy czym stroną tego stosunku nie jest uprawniona, a podnoszone we wniosku o udzielenie

zabezpieczenie, na uzasadnienie zgłoszonych roszczeń - twierdzenia dotyczące nadużycia praw beneficjenta, nie przysługują na podstawie tego stosunku prawnego uprawnionej, lecz przysługują gwarantowi.

Wobec powyższego wskazać należało, że dochodzone w niniejszym postępowaniu roszczenia odnoszą się do gwarancji bankowej, a zatem powinny być one skierowane do wszystkich stron tego podstawowego stosunku. W niniejszej sprawie warunek ten został zachowany, gdyż uprawniona wskazała dwóch uczestników postępowania, tj. obowiązana ad1 – Bank (...) S.A. z siedzibą w W. oraz obowiązana ad2 – (...) sp. z o.o. z siedzibą w K.. Jednakże wskazane przez uprawnioną we wniosku o zabezpieczenie, sposoby unormowania praw i obowiązków stron prowadzą do uregulowania na czas trwania postępowania wzajemnych stosunków między obowiązanymi, a nie stosunków powstałych pomiędzy obowiązanymi a uprawnioną. W konsekwencji, powyższe poddaje pod rozwagę zarówno uprawdopodobnienie roszczenia, jak i wystąpienie interesu prawnego zabezpieczenia.

Zgodnie z treścią art. 439 k.c., ten, komu wskutek zachowania się innej osoby zagraża bezpośrednio szkoda, może żądać, ażeby osoba ta przedsięwzięła środki niezbędne do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, a w razie potrzeby także, by dała odpowiednie zabezpieczenie. Zgodnie ze stanowiskiem uprawnionej szkoda, grożąca jej bezpośrednio na skutek działań obowiązanej ad1 jest „wypłata środków z gwarancji”. W tym miejscu wskazać należy, że powołany wyżej przepis art. 439 k.c., zawiera podstawę roszczeń osoby, której grozi szkoda na skutek zachowania się innej osoby. Szkoda ta jeszcze nie powstała, ale jej nastąpienie jest w wysokim stopniu prawdopodobne. Istnieje więc stan zagrożenia i wobec tego potrzebne jest unormowanie akcji prewencyjnej, która ma zapobiec jej powstaniu. Brak jest jednak podstaw do stosowania powołanego przepisu, w sytuacji gdy zagrożenie powstaniem szkody powstaje w ramach łączącego strony stosunku obligacyjnego. Źródłem zagrożenia o którym mowa w omawianym przepisie musi być zdarzenie mające cechy czynu niedozwolonego, a zatem nie np. nienależyte wykonanie umowy (M. Frasz, M. Habdas (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania. Część ogólna, Lex nr 10766). W świetle powyższego wskazać należy, że we wniosku o udzielenie zabezpieczenia uprawniona nie wskazała jaki konkretnie czyn niedozwolony został popełniony czy też miałby być, przez obowiązana ad1, popełniony. Zdaniem Sądu, obowiązana ad1 wykonując obowiązki z gwarancji nie popełnia czynu niedozwolonego. Obowiązana ad1 jako gwarant ma obowiązek zweryfikowania żądania wypłaty z gwarancji pod względem formalnym, nie ma natomiast obowiązku weryfikacji, czy żądanie obowiązanej ad2 wypłaty sumy z gwarancji stanowi nadużycie prawa. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że z treści dokumentu gwarancji bankowej nr (...) oraz aneksów do gwarancji bankowej (k.82-87), jasno wynika, że Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (gwarant) zobowiązany jest nieodwołalnie, na pierwsze żądanie i bez badania stosunku prawnego pomiędzy uprawnioną a obowiązana ad2, do przekazania na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. (beneficjenta gwarancji) kwot w łącznej wysokości 53.982,30 euro w ciągu 5 dni roboczych od daty otrzymania żądania zapłaty, niezależnie od jakichkolwiek zastrzeżeń zgłaszanych przez Najemcę. W konsekwencji jeżeli uprawniona z gwarancji - (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., spełni warunki formalne żądania i prawidłowo wezwie gwaranta do zapłaty, to nieodwołalnie powstanie zobowiązanie Banku udzielającego gwarancji do wypłaty gwarancji, a ewentualne zakazanie przyjęcia sumy gwarancyjnej nałożone na obowiązana ad2, nie zwolniłoby Banku z obowiązku zapłaty kwoty wskazanej w gwarancji. Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sąd wskazać należy, że stosownie do treści art. 755 k.p.c., sąd może uregulować jedynie prawa i obowiązki łączącego strony sporu stosunku prawnego, a nie prawa i obowiązki stron innego stosunku prawnego - w tym wypadku występującego między obowiązana ad1 a obowiązana ad2. Przyjąć zatem należy, że ewentualnie zakazanie skorzystania z gwarancji nie wiązałoby gwaranta, który zobowiązany jest zgodnie z treścią udzielonej gwarancji bankowej nr (...) wraz z aneksami do określonego w nich zachowania względem uprawnionej z gwarancji tj. (...) sp. z o.o. z siedzibą w K.. Co więcej wskazać należy, że niemożliwe było uwzględnienie wskazanego przez uprawnioną ewentualnego sposobu zabezpieczenia tj. udzielenia zabezpieczenia poprzez nakazanie obowiązanej ad2 dokonania zwrotu otrzymanego świadczenia w całości na rzecz Banku (...) S.A. z siedzibą w W. i nakazanie Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W. przyjęcia tegoż świadczenia. Zważyć bowiem należy, że jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa, pobranie gwarancji, mimo braku przesłanek merytorycznych, powinno skutkować obowiązkiem jej zwrotu, niezależnie od tego jaka byłaby podstawa roszczenia (art. 405 k.c. czy art. 471 k.c.) (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 23.10.2019 r., sygn. akt III CSK 279/17, LEX nr 2743825), jednakże w razie zapłaty przez gwaranta gwarantariuszowi sumy gwarancyjnej, mimo braku uzasadnienia materialnoprawnego w stosunku podstawowym, rozliczenie korzyści majątkowej następuje między

stronami tego stosunku (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 10 .02.2010 r., sygn. akt V CSK 233/09, OSNC 2010/11/146). W konsekwencji powyższego, w przypadku bezpodstawnego wypłacenia przez gwaranta w tym wypadku obowiązanej ad1, sumy gwarancyjnej na rzecz obowiązanej ad2, wobec obowiązanej ad1 będzie przysługiwało roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia. Zatem nie sposób przyjąć za uzasadnione stanowiska, by działanie obowiązanej ad1 z gwarancji zagrażało w sposób bezpośredni powstaniem szkody po stronie uprawnionej.

Przechodząc do roszczenia opartego o treść art. 189 k.p.c., wskazać należy, że zgodnie z tym przepisem, uprawniona może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Z treści cytowanego przepisu wynika jasno, że istnieją dwa warunki uwzględnienia powództwa o ustalenie: pierwszy sprowadza się do występowania zgodności stanu opisanego w żądaniu z rzeczywistym stanem prawnym, a drugi warunek uwzględnienia powództwa o ustalenie, to istnienie interesu prawnego. Opisane wyżej przesłanki materialne powództwa o ustalenie muszą zachodzić kumulatywnie, co oznacza, że brak choćby jednej z nich prowadzi do oddalenia powództwa. Wyjaśnić w tym miejscu trzeba, że interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c., zachodzi wówczas, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, zakończy spór istniejący lub zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Reasumując interes prawny nie występuje, gdy zainteresowany może na innej drodze osiągnąć w pełni ochronę swoich praw (tak: Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 6 czerwca 1997 r., II CKN 201/97, M. Prawn. 1998/2/3; z dnia 21 stycznia 1998 r., II CKN 572/97; z dnia 5 października 2000 r. II CKN 750/99,; z dnia 29 marca 2001 r., I PKN 333/00, Prok. i Pr. 2002/2/43, z dnia 22 listopada 2002 r., IV CKN 1519/00, z dnia 29 stycznia 2008 r., IV CSK 452/07, z dnia 15 maja 2013 r., III CSK 254/12). Przyjmuje się w związku z tym, że interes prawny nie zachodzi z reguły wtedy, gdy zainteresowany podmiot może dochodzić ochrony swoich praw choćby na drodze powództwa o świadczenie, bądź też bronić się w toku procesu zainicjowanego przez stronę przeciwną, albowiem w obu tych przypadkach żądania świadczenia lub oddalenia powództwa zainicjowanego przez stronę przeciwną są dalej idącymi i zawierającym w sobie żądanie ustalenia. Mając na względzie powyższe wskazać należy, że badanie kwestii interesu prawnego powinno wyprzedzać badanie przesłanek materialnoprawnych żądania, a więc podstaw nieistnienia kwestionowanego stosunku prawnego. Brak interesu prawnego skutkuje bowiem oddaleniem powództwa a limine, powodując zbędność rozważań dotyczących jego zasadności.

Zgodnie z definicją umowa gwarancyjna obejmuje przyrzeczenie banku złożone wierzycielowi - beneficjentowi gwarancji, że dłużnik zachowa się w sposób określony w tym przyrzeczeniu. Jeżeli jednak dłużnik nie zachowa się w sposób, w jaki przyrzekł bank - udzielający gwarancji, to wówczas musi on naprawić szkodę, którą ewentualnie zdarzenie to spowoduje w majątku beneficjenta gwarancji. Przyrzeczenie składane przez udzielającego gwarancji jest oświadczeniem woli, które, przyjęte przez beneficjenta gwarancji, staje się źródłem samodzielnego zobowiązania banku udzielającego gwarancji (tak: Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z 25.05.2018 r., sygn. akt I Aga 86/18, LEX nr 2514986). W tym miejscu podkreślić należy, o czym wcześniej już wspomniano, że udzielona przez Bank (...) S.A. z siedzibą w W. gwarancja bankowa nr(...) wraz z aneksami jest nieodwołalna, bezwarunkowa i płatna na pierwsze żądanie. Oznacza to, że w/w gwarancja ma charakter abstrakcyjny, nieakcesoryjny, co powoduje, że spełnienie wynikającego z niej świadczenia przez gwaranta nie może być uzależnione od merytorycznej zasadności żądania zapłaty (co też wskazano w samej treści gwarancji), a więc wykazania istnienia zobowiązania, z którego świadczenie gwarant ma zaspokoić, gwarant może tylko uzależnić swój obowiązek świadczenia od spełnienia przez beneficjenta warunków wskazanych w treści gwarancji i tylko w razie ich nie spełnienia może odmówić zaspokojenia interesu beneficjenta gwarancji (tak: Sąd Apelacyjny w Warszawie, w sprawie VII Aga 1005/18, LEX nr 2668771).

W konsekwencji zdaniem Sądu w składzie rozpoznającym niniejszy wniosek, nie można zgodzić się z twierdzeniem uprawnionej, że wypłacenie sumy gwarancyjnej przez gwaranta stanowiłoby nadużycie prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 k.c., albowiem istota stosunku prawnego gwarancji daje obowiązanej ad1 możliwość dysponowania przedmiotowym prawem. Zatem udzielenie zabezpieczenia w sposób wskazany we wniosku byłoby sprzeczne z istotą tego prawa, a w konsekwencji prowadziłoby do uniemożliwienia zaspokojenia roszczenia obowiązanej ad2 w terminie określonym w gwarancji.

Dodać w tym miejscu trzeba, że uprawniona pismem datowanym na 29 kwietnia 2020 r. (k.89), złożyła obowiązanej ad2 oświadczenie o odstąpieniu od umowy najmu lokalu w centrum handlowym (...) w K., wskazując jako podstawę art. 495 §2 k.c. Prawo odstąpienia od umowy uregulowane w powołanym przepisie przysługuje stronie w przypadku częściowej niemożności świadczenia, jeżeli wykonanie częściowe nie miałoby dla niej znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez tę stronę cel umowy, wiadomy stronie, której świadczenie stało się częściowo niemożliwe. Podkreślić przy tym należy, że w przypadku zobowiązań ciągłych, brak możliwości wykonania świadczenia przez określony czas uznaje się właśnie za przykład częściowej niemożności. W ocenie sądu, w niniejszym stanie faktycznym, uprawniona nie uprawdopodobniła faktu prawidłowego rozwiązania stosunku prawnego łączącego ją z obowiązanej ad2. Przyjmując twierdzenia uprawnionej, że wprowadzenie na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 13 marca 2020 r., w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego zakazu prowadzenia działalności handlowej w wielopowierzchniowych obiektach handlowych o powierzchni powyżej 2 000 m² sprawiło, że świadczenie obowiązanej ad2 było niemożliwe, zauważyć należy, że świadczenie to było niemożliwe do spełnienia w konkretnym okresie tj. od 14 marca 2020 r. do 4 maja 2020 r. (na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z 2 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, uchyliło ograniczenie sprzedaży w obiektach handlowych o powierzchni powyżej 2 000 m²). Po tym okresie uprawniona mogła dalej prowadzić swoją działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży ubrań i innych akcesoriów w lokalu (...). Jakkolwiek można uznać, że wykonywanie działalności przez uprawnioną w lokalu handlowym w obiekcie wielopowierzchniowym w okresie od 14 marca 2020 r. do 4 maja 2020 r. było niemożliwe, tak w żadnym stopniu uprawniona nie uprawdopodobniła, dlaczego po 4 maja 2020 r. wykonanie umowy najmu utraciło dla niej znaczenie, skoro ograniczenia w tym zakresie zostały zniesione. Co więcej, podkreślić wymaga że omawiane wypowiedzenie zostało skierowane do obowiązanej ad2 w dniu 29 kwietnia 2020 r., tj. po upływie półtora miesiąca od wprowadzenia obostrzeń dotyczących prowadzenia działalności handlowych i zaledwie 6 dni przed zniesieniem zakazu handlu. Okoliczności te nie zostały przez uprawnioną w żaden sposób wyjaśnione.

Niezależnie od powyższych rozważań, wskazać należy, że na podstawie art. 15ze ust. 1 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374), „w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia działalności w obiektach handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² zgodnie z właściwymi przepisami, wygasają wzajemne zobowiązania stron umowy najmu, dzierżawy lub innej podobnej umowy, przez którą dochodzi do oddania do użytkowania powierzchni handlowej”. Cytowany zapis ustawy należy interpretować łącznie z art. 15ze ust. 2 i 3, a zatem przyjąć, że przepis art. 15ze w/w ustawy prowadził do zwolnienia z zapłaty czynszu najemców powierzchni handlowych w okresie obowiązywania zakazu wyłącznie w sytuacji, gdy po zniesieniu tego zakazu umowa najmu zostanie przedłużona. W konsekwencji wobec twierdzeń uprawnionej, że doszło do skutecznego wygaśnięcia stosunku najmu w/w przepis w niniejszej sprawie nie może mieć zastosowania.

Reasumując mając na względzie, że uprawniona opierała słuszność swoich roszczeń na podstawie skutecznego wygaśnięcia stosunku umowy najmu, zdaniem tut. Sądu nie uprawdopodobniła ona wskazanych we wniosku roszczeń, a w szczególności nie wykazała, że skorzystanie z udzielonej gwarancji bankowej stanowi nadużycie prawa podmiotowego na podstawie art. 5 k.c.

Zatem wobec nieuprawdopodobnienia roszczeń ani interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, na podstawie art. 730 k.p.c. w zw. z art. 755 k.p.c. a contrario, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

sędzia Bartosz Jakub Janicki

Zarządzenie: (...)

sędzia Bartosz Jakub Janicki